

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”

Facultatea de Istorie

Curs optional

Originile Primului Razboi Mondial (1914-1918)

Lect. Univ. Dr. Claudiu-Lucian Topor

Specializarea

Istorie

An de studiu II, semestru I

Nr. de ore de curs (28), nr. de ore de seminar (14)

Obiectivele cursului

Cursul aduce în atenția studenților varietatea și complexitate unei teme clasice în dezbateră intelectuală de la începutul secolului XX: problematica originilor și a responsabilităților primului război mondial. Prelegerile vor facilita înțelegerea nuanțată a cauzelor profunde (originile conflictului), prin evidențierea controverselor și a tendințelor istoriografice din trecut sau din prezent. Intenția este aceea de a studia ipoteze nu certitudini despre tranziția Europei moderne de la starea păcii indusă de tratate și înțelegeri secrete, către apologia unui război cu consecințe tragice pentru mai multe generații. Vor fi abordate determinismele majore care au influențat decizia politică (crize internaționale, sisteme de alianță, programe de înarmare, influențe economice, presiuni sociale, vectori ideologici și curente de opinie), la fel cum vor fi stabilite răspunderile decidenților potrivit cu competențele asumate în structurile unei ierarhii.

Metode de predare

Problematizarea
Brain storming

Mod de evaluare

Examen scris

Tematica cursului

I Geneză unei preocupări istoriografice.

I.1 Curente, tendințe, interpretări

I. Marile cauze sau originile îndepărtate ale războiului

II.1 Sistemele de alianță (1871-1914)

II.2 Crizele politice internaționale. Tensiuni și focare de conflict

II.3 Configurația războiului modern. Înarmările și strategiile militare

II. 4 Curente ideologice favorabile războiului. Nationalism, militarism, imperialism

II. 5 Determinismul economic. Exportul de capital, investițiile, comerțul mondial

III Responsabilități în mecanismul deciziei politice

III. 1 Șefii de stat. Monarhiile în fața războiului

III. 2 Guvernele și ministrii

III. 3 Partide politice și oameni de presă

III. 4 Diplomati și militari

Tematica seminarului

Statele Europei moderne. Aspirații și atitudini în fața războiului

1. Responsabilitatea Germaniei
2. Slăbiciunile Austro-Ungariei
3. Aspirațiile Rusiei
4. Diplomația Marii Britanii
5. Politica Franței
6. „Aventura” Italiei
7. Provocările Serbiei
8. Neutralitatea Suediei
9. Revanșa Bulgariei

Bibliografie

Steiner, Zara S., *Britain and the Origins of the First World War*, London, MacMillan Press Ltd., 1977.

Fischer, Fritz, *Krieg der Illusionen. Die deutsche Politik von 1911 bis 1914*, Athenäum Droste Taschenbücher Geschichte, 1978.

The War Plans of the Great Powers, 1880-1914, edited by Paul M. Kennedy, London, George Allen & Unwin, 1979.

Lieven, D. C. B., *Russia and the Origins of the First World War*, MacMillan Press Ltd., 1983.

Keiger, F.V. John, *France and the Origins of the First World War*, MacMillan Press Ltd., 1983.

- Bosworth, Richard, *Italy and the Approach of the First World War*, New York, St. Martin's Press, 1983.
- A.J. P. Taylor, *The Struggle for Mastery in Europe, 1848-1918*, Oxford University Press, 1984.
- Williamson, Samuel R. Jr., *Austria-Hungary and the Origins of the First World War*, London, MacMillan, 1991
- Robert John Weston Evans, Hartmut Pogge von Strandmann, *The Coming of the First War*, Oxford, Clarendon Press, 1991.
- David Stevenson, *The First World War and international politics*, Oxford, Clarendon Press, 1991.
- Keith M. Wilson (ed.), *Forging the collective memory. Government and international historians through two World Wars*, Berghan Books, 1996.
- Michael Howard, *Războiul în istoria Europei*, Timișoara, Editura Sedona, 1997.
- Misha Glenny, *The Balkans (1804-1999) Nationalism, War and the Great Powers*, Granta Books, London, 1999
- Skřivan, Aleš, *Deutschland und Österreich-Ungarn in der europäischen Politik der Jahre 1906-1914*, Hamburg, Dölling und Galitz Verlag, 1999.
- Ciobanu Nicolae, *Enciclopedia primului război mondial*, Editura Teora, București, 2000.
- A.J.P. Taylor, *Monarhia habsburgică 1809-1918. O istorie a Imperiului austriac și a Austro-Ungariei*, traducere de Cornelia Bucur, București, Editura Allfa, 2000.
- Geoffrey Hosking, *Rusia popor și imperiu 1552-1917*, Traducere de Dana Crăciun, Hortensia Pârlog, Iași, Polirom, 2001.
- The Origins of World War I*, edited by Richard F. Hamilton, Holger H. Herwig, Cambridge University Press, 2003.
- Hogg, Ian, V., *Dicționarul Primului Război Mondial*, editura Niculescu, București, 2007.